

### **Uppdrag att ta fram ett program för trygg och säker vård i familjehem och hem för vård eller boende**

---

#### **Regeringens beslut**

Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett program för säkerhet och trygghet för placerade barn och unga. I uppdraget ingår att

- ta fram vägledning inom området för att bidra till en evidensbaserad praktik och en rättssäker handläggning. Behovet av lokal och systematisk uppföljning ska särskilt uppmärksammas.
- ta fram ett material till kommunerna för grundutbildning av familjehem.

Arbetet ska ske i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting samt i dialog med verksamma i barn- och ungdomsvården, och Barnombudsmannen.

För uppdragets genomförande får Socialstyrelsen använda 3 000 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 6.2 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagspost 1 och utbetalas mot rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Medel som inte används ska återbetalas till Kammarkollegiet (plusgiro 95 06 55-1) senast den 31 juli 2012.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 juni 2012.

#### **Bakgrund**

Regeringen har ingått en överenskommelse om stöd till en evidensbaserad praktik med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) (S2011/986/FST). Överenskommelsen syftar till att stärka

socialtjänstens möjligheter och förmåga att skapa och använda relevant kunskap och informationsteknik. Avsikten är att skapa förutsättningar för att resurser ska användas för de insatser och på det sätt som gör bäst nytta. Detta uppdrag till Socialstyrelsen om att ta fram ett program för säkerhet och trygghet för placerade barn och unga utgör en del av överenskommelsen. I överenskommelsen betonas vikten av att uppdraget sker i dialog med professionen och brukarföreträdare och att kunskapsstödet utformas så att det utgör ett praktiskt användbart stöd för verksamheterna.

Överenskommelsen innebär också att medel avsätts för att initiera ett arbete med regionala utvecklingsledare inom den sociala barn- och ungdomsvården. Förbättringsarbetet ska utgå från bästa tillgängliga kunskap om förbättringsmetodik och implementeringsforskning samt de vägledningar och kunskapsstöd som Socialstyrelsen tar fram för dygnsvård av barn och unga. Ett prioriterat område för 2011 är att stödja huvudmän och alternativa utförare i systematisk och kontinuerlig uppföljning av barn och unga placerade i familjehem och hem för vård eller boende (HVB). Den vägledning som Socialstyrelsen enligt detta uppdrag ska ta fram kommer att utgöra ett viktigt stöd för utvecklingsledarna i deras arbete. Det kan därutöver finnas behov av att Socialstyrelsen utifrån sin kompetens och sitt ansvarsområde är SKL behjälplig i deras arbete med att ta fram underlag till de regionala utvecklingsledarna.

Enligt 6 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska socialnämnden medverka till att den som placeras utanför det egna hemmet får god vård och fostran och i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden, verka för att hon eller han får lämplig utbildning och lämna vårdnadshavare och dem som vårdar barnet råd, stöd och annan hjälp som de behöver. Rapporter från Riksdagens revisorer, Riksrevisionen, länsstyrelsernas tillsyn inom ramen för det så kallade barnuppdraget, Vanvårdsutredningen (SOU 2009:99) samt Upprättelseutredningen (SOU 2011:9) har alla visat på att det funnits och fortfarande finns påtagliga brister i samhällsvården. För att skapa förtroende för samhällsvården är det angeläget att vidta åtgärder för att förebygga övergrepp och försummelse i samhällsvården inom alla delar. Det är därför angeläget att utveckla ett program för en trygg och säker vård i familjehem och HVB som kommunerna kan använda i arbetet med barn som placeras utanför det egna hemmet. En viktig utgångspunkt i arbetet är konventionen om barnets rättigheter.

Regelverk och kunskapsstöd är tätt sammanflätade inom socialtjänsten. Därför behöver Socialstyrelsen utveckla stödet till socialtjänstens verksamheter och ge förutsättningar för en evidensbaserad praktik och rättssäker handläggning, ta fram vägledning inom området och en handbok för handläggning av ärenden som rör vård utanför det egna hemmet.

Såväl Sociala barn- och ungdomsvårdskommittén som Barnskyddsutredningen har i sina betänkanden (SOU 2005:81, SOU 2009:68) lyft fram betydelsen av att familje- och jourhem får utbildning för att klara av sitt uppdrag. I de fall det finns utbildning kan den se olika ut. För att ge förutsättningar för kommunerna att kunna erbjuda familje- och jourhem en likvärdig utbildning som håller god kvalitet ska Socialstyrelsen ta fram ett stöd för kommunerna i form av ett grundutbildningsmaterial för familje- och jourhem.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Agneta Björklund

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM  
Finansdepartementet/Ba  
Regeringskansliets förvaltningsavdelning  
Riksrevisionen  
Socialutskottet  
Kammarkollegiet  
Sveriges Kommuner och Landsting